

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (30 Eylül – 4 Ekim)**Türkiye**

- Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Eylül'de beklentilerin üzerinde aylık bazda %2.97 (Piyasa beklentisi: %2.20) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Ağustos'taki %51.97'den Eylül'de %49.38'e geriledi. Eylül'de enflasyondaki ana belirleyiciler konut, gıda ve alkolüze içecekler ile ulaştırma grupları oldu.
- Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Eylül'de bir önceki aya göre %3.57 arttı ve yıllık bazda Ağustos'taki %51.56'dan %49.10'a geriledi. Böylece yıllık bazda çekirdek enflasyon son on beş ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti.
- Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) Eylül'de bir önceki aya göre %1.37 arttı ve yıllık bazda Ağustos'taki %35.75'ten %33.09'a geriledi.
- TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru Eylül'de bir önceki aya göre sınırlı yükselişle 62.78 değerini aldı. Böylelikle TL'nin reel değerinde Temmuz ayında kaydedilen üç yılın zirve seviyesine yakın seyir devam etti.
- TCMB verilerine göre reel kesim net döviz pozisyonu açığı Temmuz ayında 121.4 milyar dolarla üç yılın zirvesine çıkarken yükümlükler de beş yılın en yüksek noktası olarak kaydedildi.
- ISO Türkiye imalat PMI Ağustos ayındaki 47.8 seviyesinden Eylül ayında 44.3'e gerilerken, Mayıs 2020'den bu yana en belirgin düşüşü kaydetti.

ABD

- Eylül ayına ilişkin tarım dışı istihdam artışı istihdam piyasasının güçlü durumuna dikkat çekti. Veriler tarım dışı istihdam artışının Eylül'de 254 bin ile piyasanın 150 binlik beklentisinin çok üzerine çıktığını gösterdi. Verilerin ardından para piyasalarında Kasım ayına ilişkin 50 baz puanlık faiz indirimi beklentisi geriledi.
- İşsizlik oranı Ağustos'taki %4.2'den Eylül'de %4.1'e gerileyerek beklentilerin altında kaldı.
- ISM imalat endeksi Eylül ayında bir önceki aya göre değişmeyerek 48.3 olan beklentilerin altında 47.2 gerçekleşti.
- ISM hizmet PMI, Ağustos ayındaki 51.5 seviyesinden, Eylül'de 54.9'a yükseldi.
- ABD Merkez Bankası (Fed) Başkanı Jerome Powell, daha fazla faiz indiriminin yolda olduğunun sinyalini verdi; ancak bunların hala sağlıklı olan ekonomiyi desteklemeye yönelik ölçülü bir hızda gerçekleşeceğini belirtti.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde Ağustos'ta %2.2 olan yıllık enflasyon, Eylül'de öncül verilere göre %1.8 ile 2021'den bu yana ilk kez ECB hedefinin altına geriledi. TÜFE, Eylül'de aylık bazda %0.1 geriledi. Çekirdek enflasyon ise Eylül'de yıllık %2.7, aylık %0.1 seviyesinde gerçekleşti.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) Başkanı Christine Lagarde, son gelişmelerin enflasyonun yakında Banka'nın %2 hedefine döneceğine olan inancını teyit ettiğini söyledi.
- Almanya'da Ağustos'ta %1.9 olan yıllık enflasyon, Eylül'de %1.7 olan beklentilerin altında %1.6'ya geriledi. Böylece, ülkede yıllık enflasyon Ocak 2021'den beri en düşük seviyeye indi. Ülkede enflasyon oranı aylık bazda ise değişiklik göstermedi.
- Romanya Merkez Bankası, politika faizini beklentilere paralel olarak %6.50'de sabit bıraktı.

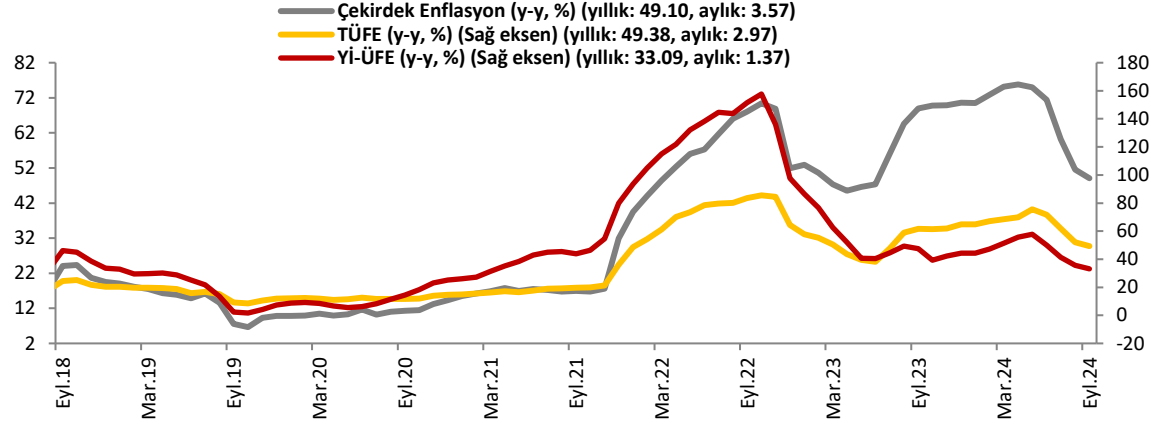
Diğer

- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, ekonomisinde önemli iyileşmeleri gerekçe göstererek, Brezilya'nın kredi notunu yükseltti. Ülkenin uzun vadeli ihraççı ve kıdemli teminatsız tahvil notu "Ba2"den "Ba1"e çıkarıldı. Kredi notunun görünümü "durağan" olarak bırakıldı.

Ayrıntılar...

Yurt içi

Eylül ayında manşet enflasyon aylık bazda %2.97 (beklenti: %2.20) arttı; yıllık bazda %51.97'den %49.38'e geriledi. Yi-ÜFE aylık bazda %1.37 arttı; yıllık bazda %35.75'ten %33.09'a geriledi.

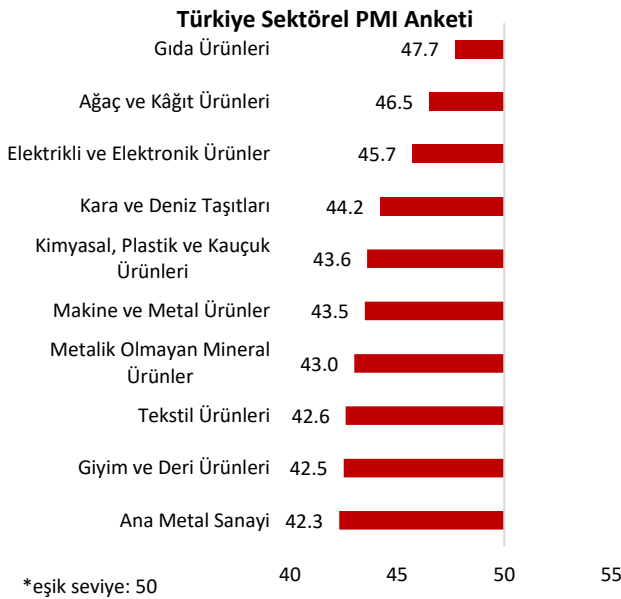
Kaynak: TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Eylül'de beklentilerin üzerinde aylık bazda %2.97 (Piyasa beklentisi: %2.20) arttı. Yıllık bazda ise TÜFE Ağustos'taki %51.97'den Eylül'de %49.38'e geriledi. Eylül'de enflasyondaki ana belirleyiciler konut, gıda ve alkolsüz içecekler ile ulaştırma grupları oldu.

Gıda ve enerji gibi kontrol edilemeyen kalemleri içermeyen ve enflasyondaki ana eğilimi gösteren çekirdek enflasyon (C endeksi) Eylül'de bir önceki aya göre %3.57 arttı ve yıllık bazda Ağustos'taki %51.56'dan %49.10'a geriledi. Böylece yıllık bazda çekirdek enflasyon son on beş ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yi-ÜFE) Eylül'de bir önceki aya göre %1.37 arttı ve yıllık bazda Ağustos'taki %35.75'ten %33.09'a geriledi.

Enflasyondaki düşüşün yavaşlayarak yılsonuna kadar devam etmesi bekleniyor.

İmalat göstergesi salgın yılından bu yana en düşük seviyede gerçekleşti; siparişlerde yavaşlama devam etti.

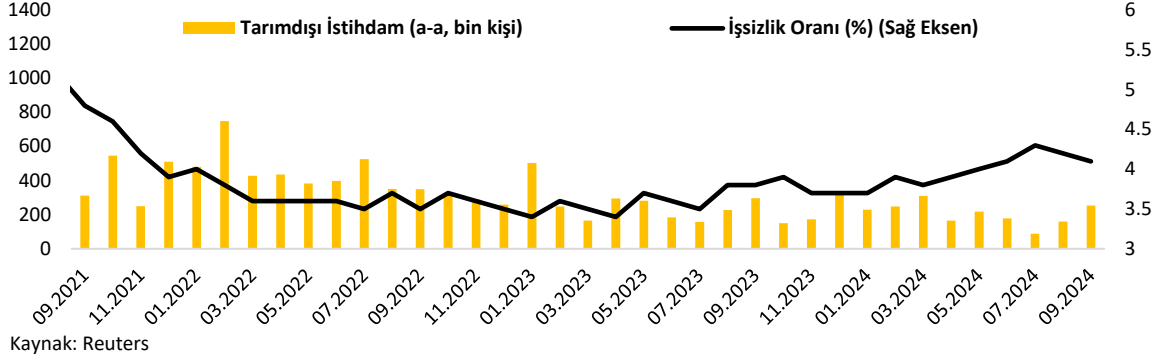

Türkiye'de imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI) Ağustos'taki 47.8 seviyesinden Eylül'de 44.3'e düşerek salgın yılından bu yana en düşük seviyeye geriledi.

Eylül ayında anket katılımcılarının talep zayıflığına ilişkin geri dönüşleri dikkat çekti. Söz konusu zayıflık, yeni siparişlerde yaklaşık son dört buçuk yılın en sert düşüşüne yol açtı. Yeni ihracat siparişlerinin yeniden yavaşlamaya geçmesi, dış talepte de durgunluğa işaret etti.

Yurt dışı

ABD’de tarım dışı istihdam Eylül’de beklentilerin çok üzerinde çıktı ; işsizlik oranı %4.1 oldu.

ABD’de tarım dışı istihdam Eylül ayında 140 bin kişi artış olan beklentilerin üzerinde 254 bin kişi arttı. Ağustos ayı verisi ise 159 bin kişiye yukarı yönlü revize edildi.

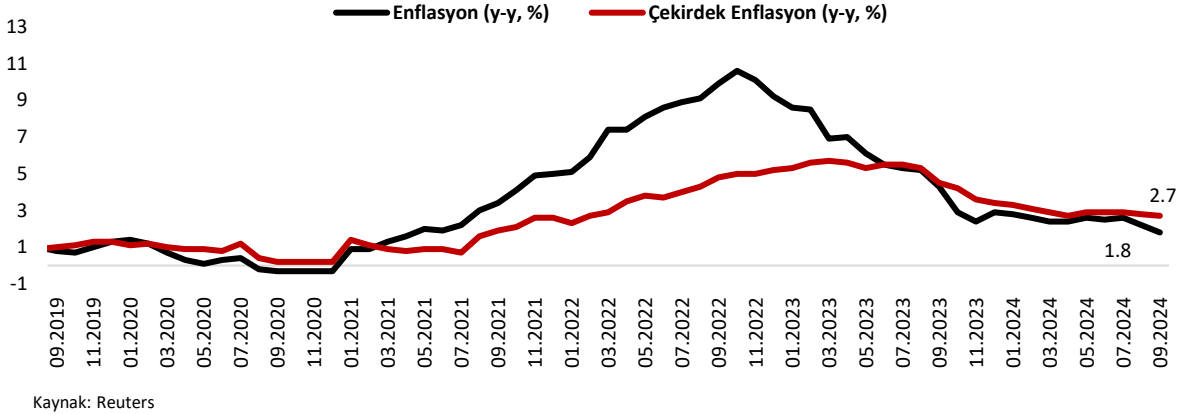
İşsizlik oranı Ağustos’taki %4.2’den Eylül’de %4.1’e geriledi.

Verilere göre ortalama saatlik kazançlar Eylül’de bir önceki aya göre %0.4 arttı; yıllık bazda ise %4 yükseldi.

İşgücüne katılım oranı bir önceki aya göre değişmeyerek Eylül’de %62.7 oldu. İstihdam oranı ise bir önceki aya göre 0.2 puan yükselişle %60.2 oldu.

ADP özel sektör istihdamı Eylül’de 143 bin kişi artış gösterdi. Daha önce 99 bin olarak açıklanan Ağustos ayı özel sektör istihdamı 103 bine revize edildi.

Euro Bölgesi’nde enflasyon Eylül’de öncül verilere göre %1.8’e geriledi.

Euro Bölgesi’nde Ağustos’ta %2.2 olan yıllık enflasyon, Eylül’de öncül verilere göre %1.8 ile 2021’den bu yana ilk kez Avrupa Merkez Bankası (ECB) hedefinin altına geriledi. TÜFE, Eylül’de aylık bazda %0.1 geriledi. Çekirdek enflasyon ise Eylül’de yıllık %2.7, aylık %0.1 seviyesinde gerçekleşti.

Avrupa Birliği’nde Eylül ayında enflasyonun en hızlı arttığı ülke %4.5 ile Belçika oldu. En düşük artış ise %0.2 ile İrlanda’da yaşandı.

Euro Bölgesi’nin 2024 yılı enflasyon beklentisi %2.5 seviyesinde bulunuyor.

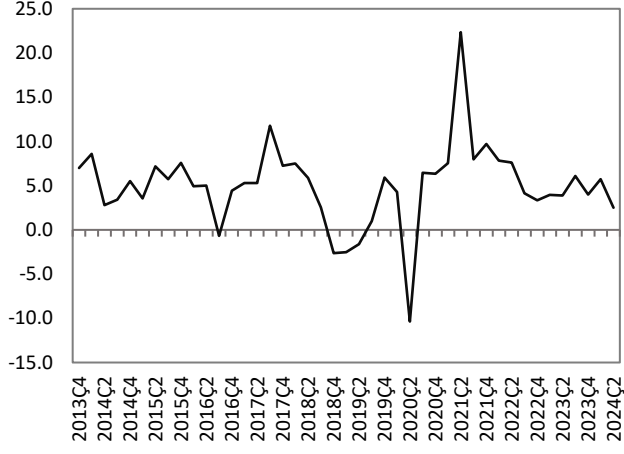
Haftalık Veri Takvimi (7 - 11 Ekim 2024)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti
7.10.2024	Türkiye	Hazine Nakit Dengesi (Eylül)	-194.6 milyar ₺	--
	Euro Bölgesi	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	-%0.1	--
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	%2.9	-%5.8 (Açıklandı)
	Japonya	Öncül Ekonomik Göstergeler Endeksi (Ağustos)	109.3	106.7 (Açıklandı)
8.10.2024	ABD	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-78.8 milyar \$	-72 milyar \$
	Almanya	Sanayi Üretimi (Ağustos, a-a)	-%2.4	%1
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-5.9 milyar €	-6 milyar \$
	İngiltere	Perakende Satışlar (Eylül, a-a)	%0.8	%1.1
	Japonya	Hanehalkı Harcamaları (Ağustos, y-y)	%0.1	-%2.4
9.10.2024	ABD	Fed Toplantı Tutanakları	--	--
	Almanya	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	16.8 milyar €	19 milyar €
10.10.2024	Türkiye	Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, y-y)	-%3.9	--
		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%8.8	--
	ABD	TÜFE (Eylül, y-y)	%2.5	%2.3
		Çekirdek TÜFE (Eylül, y-y)	%3.2	%3.1
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	225 bin Kişi	330 bin Kişi
	Euro Bölgesi	Avrupa Merkez Bankası (ECB) Toplantı Tutanakları	--	--
	İtalya	Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, y-y)	-%3.3	-%2
	Japonya	ÜFE (Eylül, y-y)	%2.5	%2.7
11.10.2024	Türkiye	TCMB Piyasa Katılımcıları Anketi	--	--
		Cari İşlemler Dengesi (Ağustos)	0.6 milyar \$	--
	ABD	ÜFE (Eylül, a-a)	%0.2	%0.1
		Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Ekim, öncül)	70.1	70.4
	Almanya	Cari İşlemler Dengesi (Ağustos)	16 milyar €	20.6 milyar €
		TÜFE (Ekim, y-y)	%1.9	%1.6
	İngiltere	GSYH (Ağustos, 3a-3a)	%0.5	%0.3
		Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, a-a)	%0.8	--
	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-7.5 milyar £	-6.7 milyar £	

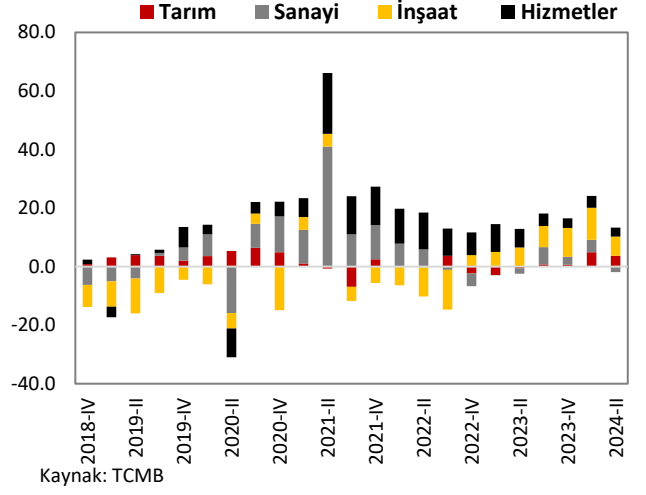
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

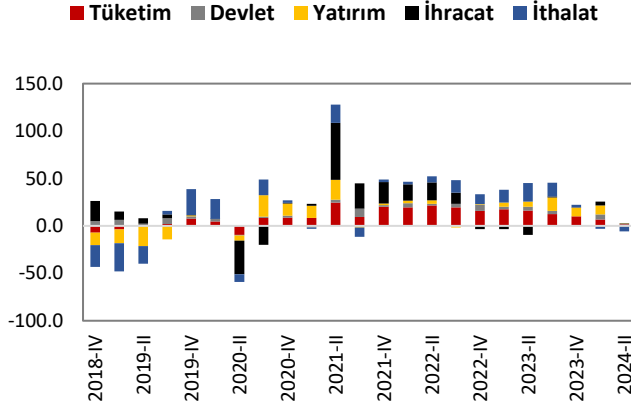
Reel GSYH (y-y, %)

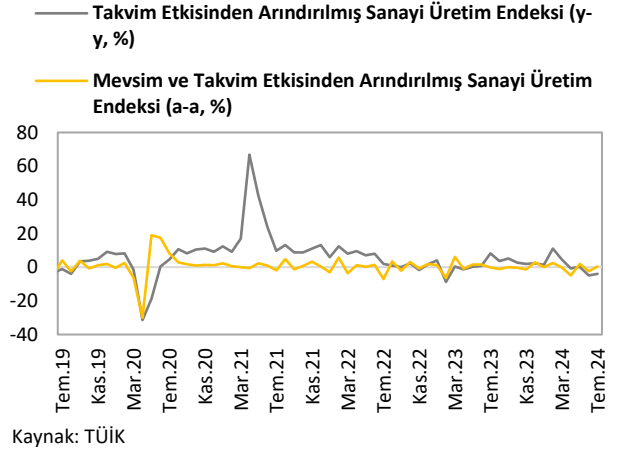
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

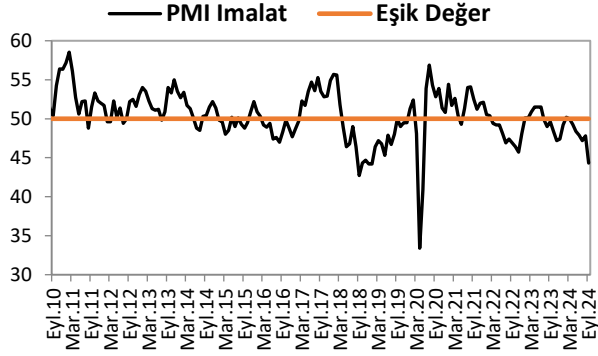
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

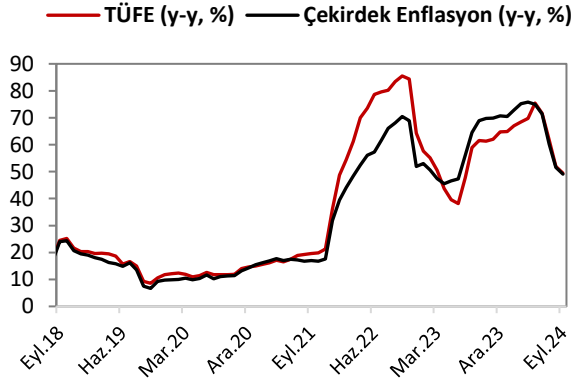

İmalat PMI

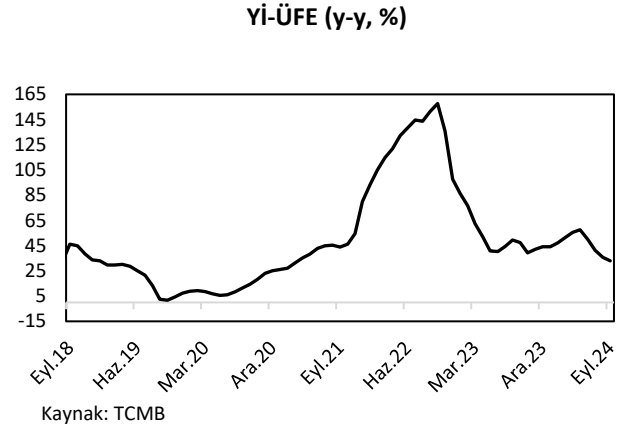

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

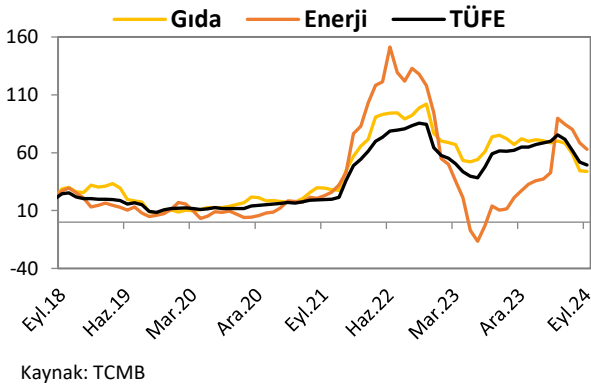
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

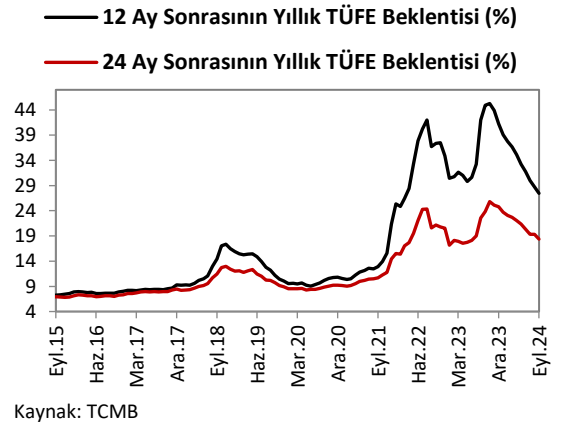
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

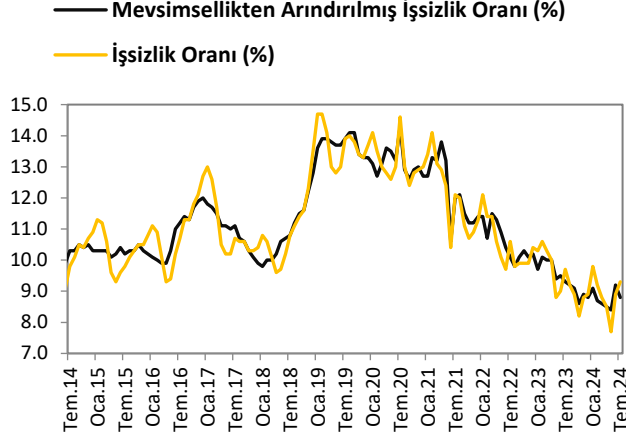

Enflasyon Beklentileri

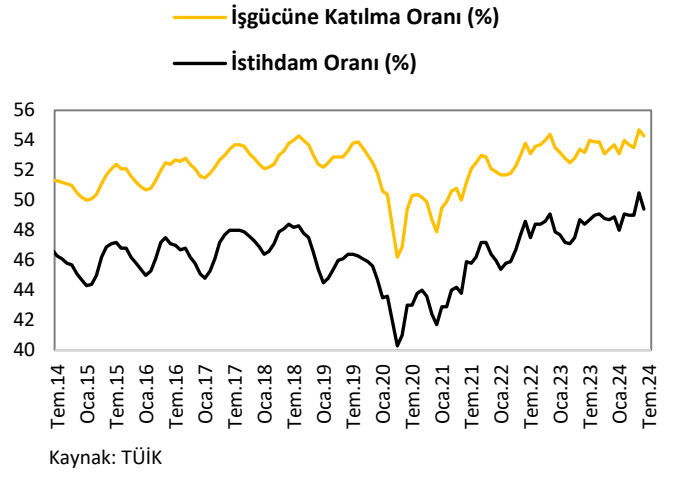

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

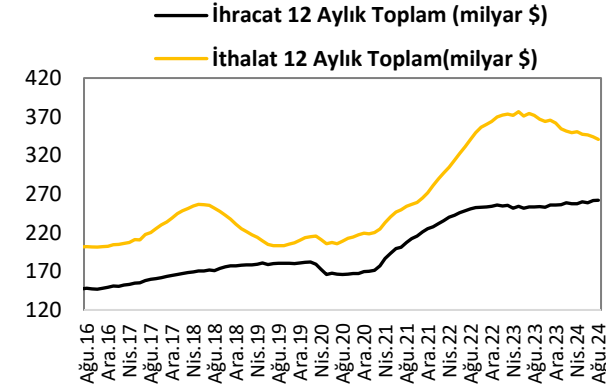

İşgücüne Katılım Oranı

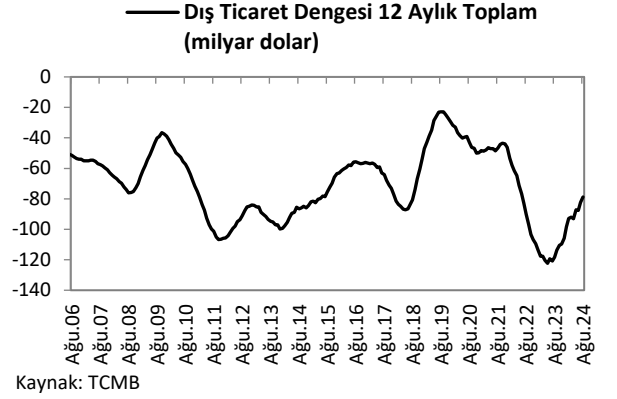

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

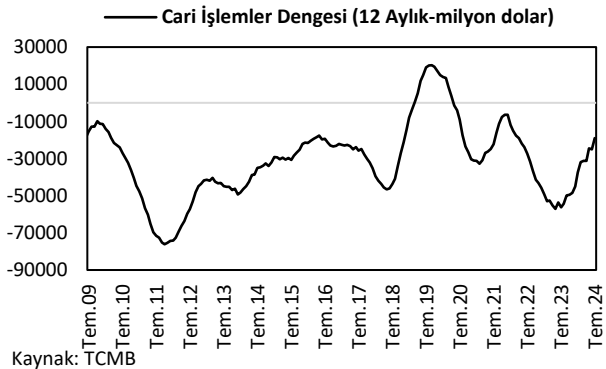
İthalat-İhracat

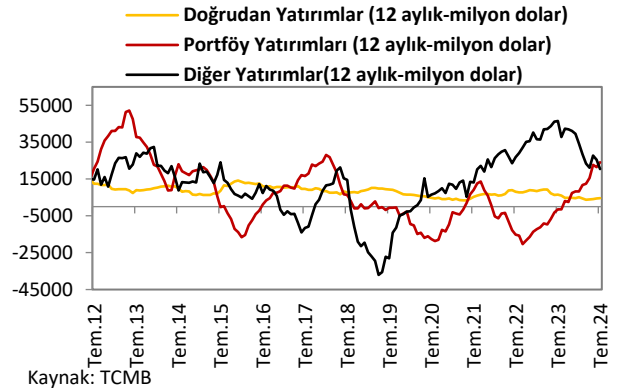
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

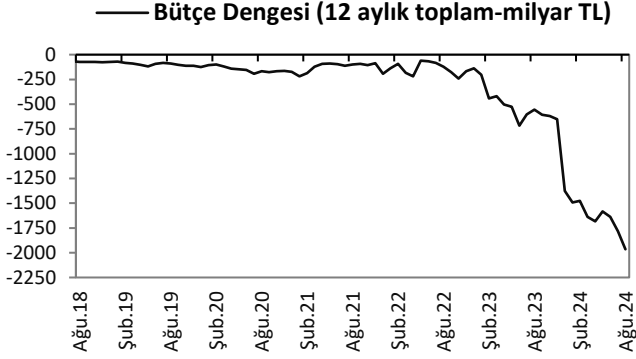

Sermaye ve Finans Hesabı

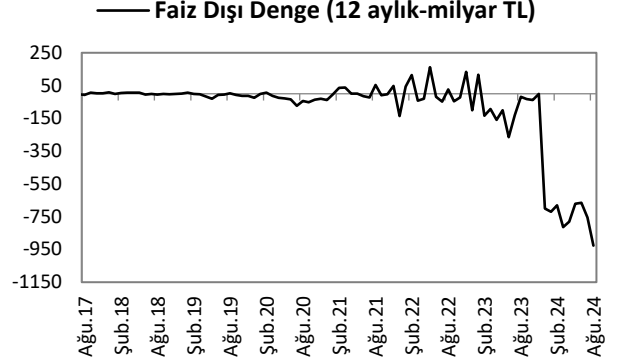

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

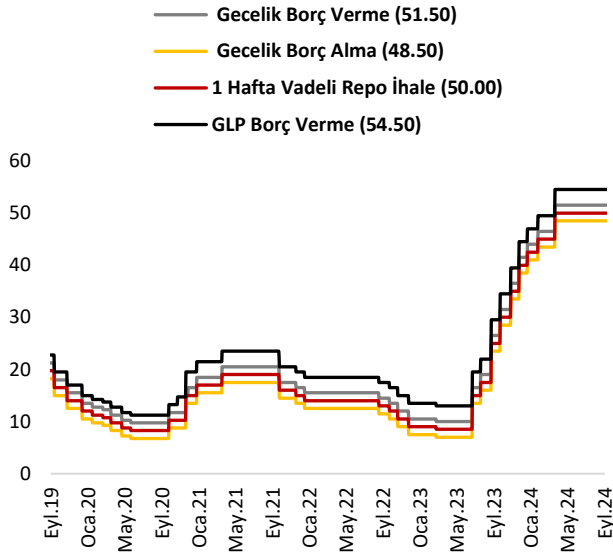
Bütçe Dengesi

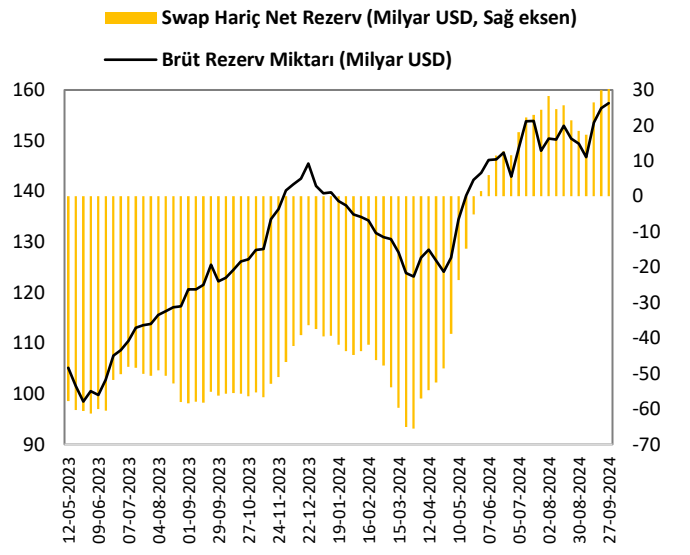
Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

TCMB Rezervleri

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (mevsimsellikten arındırılmış) (%)
2022	15,006,574	5.6	10.5	4.4	77.3
2023	26,276,307	4.5	9.4	1.6	76.3
2024	9,949,792 (II.Çeyrek)	2.5 (II.Çeyrek)	8.8 (Temmuz)	-3.9 (Temmuz)	75.9 (Eylül)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023	64.77	70.64	44.22		
2024 (Eylül)	49.38	49.10	33.09		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
2023	4,757,514	13,615,988	14,018,354	408,898	92,829
Son Yayımlanan (27.09.2024)	6,106,745	16,575,682	18,155,396	614,607	93,824
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2022	7.50	10.50	9.00		
2023	41.00	44.00	42.50		
Son Yayımlanan (07.10.2024)	47.00	53.00	50.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
2023	-45.4	307.7	246.4	-86.8	
Son Yayımlanan	0.56 (Temmuz)	27.0 (Ağustos)	22.0 (Ağustos)	-4.99 (Ağustos)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezî Yön. İç Borç Stoku	Merkezî Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2022	1,905.3	2,128.9	2,523.1		
2023	3,209.3	3,527.3	5,559.0		
Son Yayımlanan	4,191.5 (Ağustos)	4,147.3 (Ağustos)	6,336.5 (2024-II)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2022 (Ağustos)	302.3	305.9	3.6	26.2	
2023 (Ağustos)	562.7	613.9	51.3	138.4	
2024 (Ağustos)	820.3	690.7	-129.6	-32.5	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	4.7 (2024-II)	26.1 (2024-II)	-2.1 (2024-II)		